

CONCEPT DE RESCRIERE A CODULUI FISCAL ȘI A CODULUI VAMAL

**DOCUMENT STRATEGIC CE VIZEAZĂ ARMONIZAREA CADRULUI
LEGISLATIV NAȚIONAL LA PREVEDERILE DIRECTIVELOR UNIUNII
EUROPENE ȘI PERFECTIONAREA CADRULUI LEGISLATIV EXISTENT
ÎN PERIOADA 2017-2020**

(actualizat la data de 30.03.2018)

CUPRINS

PRINCIPALELE ABREVIERI ȘI ACRONIME	3
I. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE	4
II. NECESITATEA RESCRIERII CODULUI FISCAL ȘI A CODULUI VAMAL	6
III. DOCUMENTELE DE POLITICI ȘI ACTELE LEGISLATIVE RELEVANTE.....	9
IV. SCENARIILE DE ACȚIUNE ÎN PROCESUL RESCRIERII CODULUI FISCAL ȘI VAMAL.....	11
V. INSTRUMENTELE ȘI CĂILE DE RESCRIERE A CODULUI FISCAL ȘI A CODULUI VAMAL.....	15
VI. ANALIZA S.W.O.T.	26
VII. BENEFICIARII.....	28
VIII. INDICATORII DE PERFORMANȚĂ ȘI SUSTENABILITATEA CONCEPTULUI	29
IX. ASISTENȚA ACORDATĂ ÎN VEDEREA RESCRIERII CODULUI FISCAL ȘI A CODULUI VAMAL	32
ANEXE.....	34

PRINCIPALELE ABREVIERI ȘI ACRONIME

UE – Uniunea Europeană

FMI – Fondul Monetar Internațional

SFS – Serviciul Fiscal de Stat

SV – Serviciul Vamal

TVA – Taxa pe valoarea adăugată

DPFV – Direcția politici fiscale și vamale

AA RM-UE – Acord de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

1. Actualmente, legislația fiscală și vamală a Republicii Moldova este formată din Codul fiscal, Codul vamal, Legile pentru punerea în aplicare a titlurilor Codului fiscal, alte acte legislative și normative elaborate întru executarea codurilor menționate și o serie de acte legislative sau normative de specialitate ce conțin, de asemenea, norme din domeniul fiscal și vamal.
2. Legislația fiscală națională a evoluat pe parcursul timpului, cunoscând o serie de completări și modificări. Astfel, în anul 1992, Parlamentul adoptă Legea privind bazele sistemului fiscal, Legea cu privire la Serviciul Fiscal de Stat, Legea privind impozitul pe beneficiul întreprinderilor și Legea cu privire la impozitul funciar și modalitatea de impozitare. În anul 1993 se adoptă Legea cu privire la impozitul rutier.
3. În vederea executării Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 189 din 08.11.1993 „Cu privire la impozitul pe bunuri mobiliare”, a fost emisă Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 311 din 18.05.1994 cu privire la aprobarea modului de evaluare a bunurilor imobiliare impozabile.
4. În noiembrie 1994 a fost adoptată Legea cu privire la taxa pe valoarea adăugată, iar în decembrie 1994 – Legea cu privire la accize.
5. Codul fiscal actual al Republicii Moldova își are propria istorie. Primele sale pagini datează din 24.04.1997, când acesta includea doar două titluri: I „Dispoziții generale” și II „Impozitul pe venit”. Ulterior au fost adoptate:

Titlul III „Taxa pe valoarea adăugată”, intrat în vigoare la 01.07.1998.

Titlul IV „Accizele”, intrat în vigoare la 01.01.2001.

Titlul V „Administrarea fiscală”, intrat în vigoare la 01.07.2002.

Titlul VI „Impozitul pe bunurile imobiliare”, intrat în vigoare la 01.01.2001.

Titlul VI¹ „Impozitul pe avere”, pus în aplicare la 01.01.2016.

Titlul VII „Taxele locale”, intrat în vigoare la 01.01.2005.

Titlul VIII „Taxele pentru resursele naturale”, intrat în vigoare la 01.01.2006.

Titlul IX „Taxele rutiere”, intrat în vigoare la 01.01.2007.

Titlul X „Alte regimuri fiscale”, intrat în vigoare la 04.08.2017

La moment, Codul fiscal cuprinde 10 titluri.

6. Pe parcursul ultimilor ani au fost anumite intenții de adoptare a unor titluri noi ale Codului fiscal, cum ar fi „Patenta de întreprinzător” și „Plățile sociale”, dar acestea au eșuat.
7. Odată cu intrarea în vigoare a Decretului Președintelui nr. 189 din 03.09.1991 „Cu privire la subordonarea instituțiilor vamale situate pe teritoriul Republicii Moldova”, s-au creat premisele necesare pentru formarea sistemului vamal. Prin actul normativ nominalizat, se dispunea trecerea tuturor structurilor vamale din teritoriu sub gestiunea Guvernului Republicii Moldova.
8. Primul Cod vamal a fost adoptat în anul 1993, acesta fiind actul legislativ de bază care reglementa principiile organizatorice și de activitate ale sistemului vamal. În anul 2000 a fost adoptat noul Cod vamal și Legea cu privire la serviciul în organele vamale.
9. Pe parcursul ultimilor zece ani, legislația în domeniul fiscal și vamal a suferit numeroase schimbări, acestea continuând să se producă și în prezent, practica respectivă devenind o regulă. În ultimii zece ani, legislația fiscală și vamală a fost modificată prin 253 de acte legislative, în mediu, cu aproximativ 25 de modificări pe an. O regulă în acest sens, devenind și efectuarea modificărilor de mai multe ori pe an. Astfel, numărul mare de modificări și ajustări efectuate a contribuit la complicarea cadrului legal.
10. Totodată, conform constatărilor Curții de Conturi, urmare a efectuării auditului de conformitate asociat auditului de performanță al sistemului facilităților fiscale și vamale, sistemul facilităților fiscale în Republica Moldova este unul deficitar, ca

urmare a existenței unui număr impunător de facilități fiscale și vamale care nu și-au atins obiectivul de eficiență fiscală stabilit.

11. De-a lungul timpului, multiplele modificări au condiționat devierea de la conceptele fiscale și vamale existente în Codul fiscal și Codul vamal.
12. Evoluțiile economice naționale și internaționale, concurența internațională, au determinat, și determină în continuare, necesitatea unor noi concepte fiscale și vamale, fapt ce necesită a fi integrate în noul Cod fiscal și Cod vamal.

II. NECESITATEA RESCRIERII CODULUI FISCAL ȘI A CODULUI VAMAL

13. Rescrierea Codului fiscal și a Codului vamal este un pas crucial, al cărui importanță se concretizează în necesitatea creării unui cadru legal comprehensiv a normelor fiscale și vamale, care să faciliteze înțelegerea și aplicarea prevederilor legale.
14. În vederea îmbunătățirii și înlăturării lacunelor legislației fiscale și vamale actuale, precum și în vederea diminuării numărului exagerat al modificărilor efectuate la legislația fiscală și vamală în ultima perioadă, se impune necesitatea rescrierii Codului fiscal și a Codului vamal, cu implicarea experților naționali și internaționali, în scopul creării unui sistem fiscal și vamal modern și eficient.
15. Rescrierea Codului fiscal și Codului vamal este o măsură de politică fiscală și vamală a cărei implementare rezidă din necesitatea armonizării legislației fiscale și vamale naționale la prevederile legislației Uniunii Europene, în conformitate cu angajamentele asumate prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr.112 din 02.07.2014 (în continuare – Acordul de Asociere).
16. Necesitatea de a evolua în continuare în contextul progreselor economice, precum și în vederea armonizării legislației naționale la aquis-ul comunitar, unificarea legislației

fiscale și vamale, stabilitatea cadrului legal fiscal și vamal și credibilitatea acestuia, stabilirea unor angajamente fiscale și vamale corespunzătoare, claritate și coerență, în conformitate cu cele mai bune și de succes practici și experiențe internaționale, au stat la baza procesului de inițiere a rescrierii Codului fiscal și a Codului vamal.

- 17.** Actualul Cod fiscal și Cod vamal conțin reguli complexe, care implică numeroase definiții, limitări, reguli speciale, norme care pot fi interpretate diferit. În acest sens, unul dintre obiectivele stabilite la baza procesului de rescriere a Codului fiscal și a Codului vamal este simplificarea normelor existente la moment, în vederea evitării interpretărilor duale ale normelor fiscale și vamale.
- 18.** Pornind de la faptul că legislația fiscală și vamală este o pârghie financiară, economică și socială, acțiunile ce urmează a fi întreprinse în exercițiul propus spre realizare tind să sprijine dezvoltarea economică, promovarea politicilor economice și sociale ale statului și nu în ultimul rând contribuie la organizarea vieții social-economice la nivel regional și național.
- 19.** Reformarea sistemului fiscal și vamal național are ca scop oscilarea între implementarea politicilor fiscale proprii, și anume, cele referitoare la impozitele directe (impozitul pe venit, impozitul pe bunuri imobiliare, etc.) și implementarea unor elemente de politică fiscală și vamală europeană, în acord cu cadrul legal al UE, și anume, cele referitoare la impozitele indirecte (TVA și accize) și domeniul vamal.
- 20.** Reforma fiscală și vamală, prin prisma armonizării legislației fiscale și vamale, va contribui la eliminarea discriminării și a dublei impuneri, prevenirea cazurilor de evaziune fiscală și vamală, precum și va veni în întâmpinarea mediului de afaceri, ce activează pe plan internațional, cu o claritate și compatibilitate mai mare între legislația fiscală și vamală națională și legislația UE.

- Armonizarea actelor legislative fiscale naționale, în partea ce ține de *Eforturile* TVA și accize, la prevederile legislației Uniunii Europene, în *urmează a* conformitate cu calendarul stabilit în Acordul de Asociere;
- fi orientate spre:* - Armonizarea actelor legislative vamale naționale la prevederile Regulamentului (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și Consiliului din 09.10.2013 de stabilire a Codului Vamal al Uniunii Europene, Regulamentului de punere în aplicare a Codului Vamal al Uniunii (Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447), dar și Convenția internațională privind simplificarea și armonizarea procedurilor vamale (Convenția de la Kyoto revizuită), în conformitate cu calendarul stabilit în Acordul de Asociere;
- Armonizarea actelor legislative vamale naționale la prevederile Regulamentului (CE) nr.1186/2009 al Consiliului din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale;
- Eficientizarea, sistematizarea și consolidarea legislației fiscale și vamale cu păstrarea celor mai bune practici existente la moment, în vederea dezvoltării durabile și sustenabile a economiei naționale.

21. O altă problemă a legislației naționale pe segmentul fiscal, în special pe parcursul ultimilor ani, este reprezentată de instabilitatea și incertitudinea fiscală, principii prevăzute și în Codul fiscal, acestea constituind costuri implicite pentru mediul de afaceri, mărimea cărora este direct proporțională cu complexitatea structurii impozitării, asociată cu modificările dese ale politicii fiscale și deficiențe de percepere și implementare a prevederilor legale.
22. Acesta este rezultatul multiplelor modificări, inclusiv legate de schimbările la nivelul politicilor statului, care în multe cazuri au fost lipsite de coerență a normelor și conceptelor adoptate.

23. Obținerea rezultatelor pe termen mediu și lung presupune asigurarea unei legislații fiscale și vamale simple, stabile și previzibile, precum și a unui mediu cât mai „comod”, în partea ce ține de mecanismul de percepere a impozitelor și taxelor.
24. Noul Cod vamal vine să sistematizeze legislația vamală a Republicii Moldova, care va cuprinde actualul Cod Vamal, Legea cu privire la tariful vamal, precum și Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.
25. Elaborarea noului Cod vamal prin prisma armonizării la Codul vamal al Uniunii va îmbunătăți și simplifica semnificativ legislația vamală națională.
26. Rescrierea Codului fiscal și Codului vamal reprezintă calea spre fundamentarea unei economii competitive, cu un grad înalt de productivitate. La rândul său, productivitatea economiei va condiționa creșterea nivelului veniturilor bugetare. Toate acestea, luate împreună, reprezintă calea spre asigurarea prosperității vieții cetățenilor Republicii Moldova.

III. DOCUMENTELE DE POLITICI ȘI ACTELE LEGISLATIVE RELEVANTE

27. Republica Moldova se află în situația când reformarea sistemului fiscal și vamal este într-un proces permanent, iar armonizarea legislației naționale la cea europeană reprezintă un obiectiv primordial.
28. Atingerea obiectivului de integrare europeană, presupune parcurgerea unor etape de armonizare a legislației naționale la cea comunitară, astfel încât legislația fiscală și vamală nu face excepție de la acest proces.
29. În anul 2014, Republica Moldova a ratificat Acordul de Asociere.
  - Prevederile art.57 din Acordul de Asociere stipulează că Republica Moldova realizează apropierea legislației sale naționale de actele normative ale Uniunii Europene și de instrumentele internaționale.

În cazul dat, ne referim la transpunerea Directivelor Uniunii Europene în domeniul impozitării indirecte, cum ar fi: Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28.11.2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, Directiva 2011/64/UE a Consiliului din 21.06.2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat, Directiva 92/83/CEE a Consiliului din 19.10.1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice, Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27.10.2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității, etc.

Normele legale ce au stat la baza rescrierii Codului fiscal și Codului vamal sunt:

- Capitolul *Obiectivele politicii fiscale* din Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (2017-2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1011 din 26.08.2016, și Obiectivele politicii fiscale și de administrare fiscală și politicii vamale și de administrare vamală pe termen mediu 2018-2020 din Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2018-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.609 din 28.07.2017, printre măsurile prioritare prevăd eficientizarea și sistematizarea legislației fiscale prin elaborarea noului Cod fiscal într-o formulă revăzută, inclusiv prin prisma armonizării legislației fiscale naționale, în partea ce ține de TVA și accize, la prevederile legislației Uniunii Europene, în conformitate cu calendarul stabilit în Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, precum și sistematizarea legislației vamale, prin implementarea noului Cod vamal într-o formulă complexă și corelată cu legislația vamală a Uniunii Europene și cea din regiune.

- Prin prisma angajamentelor asumate conform articolului 201 și anexei XXVI din Acordul de Asociere, Republica Moldova își asumă responsabilitatea de a armoniza actele legislative vamale naționale la prevederile Regulamentului UE nr.952/2013 al Parlamentului European și Consiliului din 09.10.2013 de stabilire a Codului Vamal al Uniunii, prin elaborarea proiectului Codului vamal al Republicii Moldova.
- Implementarea recomandărilor Hotărârii Curții de Conturi nr.34 din 29 iulie 2016 privind „Raportul auditului de conformitate asociat auditului de performanță al sistemului facilităților fiscale și vamale”.

IV. SCENARIILE DE ACȚIUNE ÎN PROCESUL RESCRIERII CODULUI FISCAL ȘI VAMAL

- 30.** Procesul de rescriere a Codului fiscal și Codului vamal presupune existența a două scenarii aferente, și anume:

I. Scenariul: ”Rescrierea Codului fiscal și Codului vamal”

În cazul scenariului dat, rescrierea Codului fiscal și Codului vamal prin prisma armonizării legislației naționale la aquis-ul comunitar și perfecționarea acesteia va contribui la dezvoltarea economică și socială a țării, prin:

- crearea unui sistem fiscal și vamal în conformitate cu standardele Uniunii Europene, general cunoscut și aplicat în țările Uniunii Europene, facilitând în acest mod cunoașterea, înțelegerea și aplicarea normelor fiscale și vamale de către potențialii investitori și partenerii de dezvoltare a investitorilor actuali;
- menținerea facilităților fiscale menite să asigure dezvoltarea țării, fiind eliminate facilitățile fiscale și vamale populiste și ineficiente;
- asigurarea veniturilor fiscale necesare pentru finanțarea cheltuielilor publice cu un cost minim de percepere a impozitelor și taxelor;

- creșterea competitivității pe plan național și internațional a sistemului fiscal și vamal prin asigurarea unui sistem de impozitare simplu, clar, stabil și previzibil pentru o mai bună planificare a afacerilor și, respectiv, atragere a investițiilor;
- consolidarea finanțelor publice, prin revizuirea facilităților fiscale și vamale care nu și-au demonstrat eficiența, concomitent cu asigurarea unei redistribuiri echitabile a veniturilor între cetățeni, grupuri sociale, sectoare economice sau zone geografice;
- creșterea gradului de conformitate fiscală și vamală, inclusiv prin simplificarea procedurilor și normelor fiscale și vamale și diminuarea costului de percepere a impozitelor și taxelor, atât la nivel de Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal, cât și la nivel de contribuabil;
- creșterea comerțului internațional, prin integrarea la piața unică europeană, concomitent cu eliminarea barierelor tehnice, fiscale și vamale asupra schimburilor comerciale cu țările UE;
- aplicarea celor mai bune practici în domeniul impozitării directe și administrării fiscale;
- asigurarea unui grad înalt de ocupare a forței de muncă, etc.

Concomitent, scenariul pozitiv de rescriere a întregului Cod fiscal include alte 2 scenarii posibile, precum și un scenariu de elaborare a noului Cod vamal, și anume:

1. *Subscenariul de a rescrie întregul Cod fiscal* presupune revizuirea textului Codului fiscal în ansamblu și adoptarea acestuia printr-un singur document. Acest scenariu conține în sine cu certitudine apariția mai multor riscuri, printre care reducerea calității, tergiversarea elaborării din cauza complexității și volumului exagerat mare de muncă și necesității examinării, avizării, adoptării într-o perioadă extinsă de către părțile interesate (mediul de afaceri, Guvernul, Parlamentul) etc. Nu poate fi exclus riscul de neadoptare a proiectului noului Cod fiscal, de asemenea, din motivul complexității acestuia precum și a instabilității politice.

2. *Subscenariul de a rescrie pe etape Titlurile Codului fiscal* prevede revizuirea normelor fiscale începând cu TVA și accize în contextul realizării angajamentelor de armonizare a legislației fiscale la aquis-ul comunitar. Realizarea subscenariului respectiv diminuează esențial riscurile sus-menționate.

3. *Subscenariul de a armoniza Codul vamal* presupune stabilirea procedurilor comune și armonizate la nivelul Uniunii Europene, în scopul facilitării activității comerciale și conformării fiscale și vamale a mediului de afaceri, fiind examinate și generalizate într-un singur document normele din Regulamentul 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii și din Regulamentul delegat al Comisiei 2015/2446 referitor la normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal. La aceasta, noul Cod vamal urmează să fie însoțit și de norme de punere în aplicare a acestuia care urmează a fi în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare 2015/2447 din 24.11.2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Codul vamal al Uniunii.

Cu toate că scenariul presupune apariția mai multor riscuri, printre care și reducerea calității, tergiversarea elaborării din cauza complexității și volumului exagerat de mare de muncă, riscul de neadoptare etc., acesta este unul preferabil ținând cont de necesitatea armonizării întregului Cod vamal.

II. Scenariul: "Menținerea variantei existente a Codului fiscal și Codului vamal"

În cazul scenariului dat, menținerea variantei actuale a Codului fiscal și a Codului vamal, cu ajustarea/modificarea prevederilor acestuia anual sau de mai multe ori pe an, va însemna:

- continuarea aplicării unor norme neclare, neexhaustive, care generează interpretări multiple;
- efecte negative asupra procesului de aderare la Uniunea Europeană;

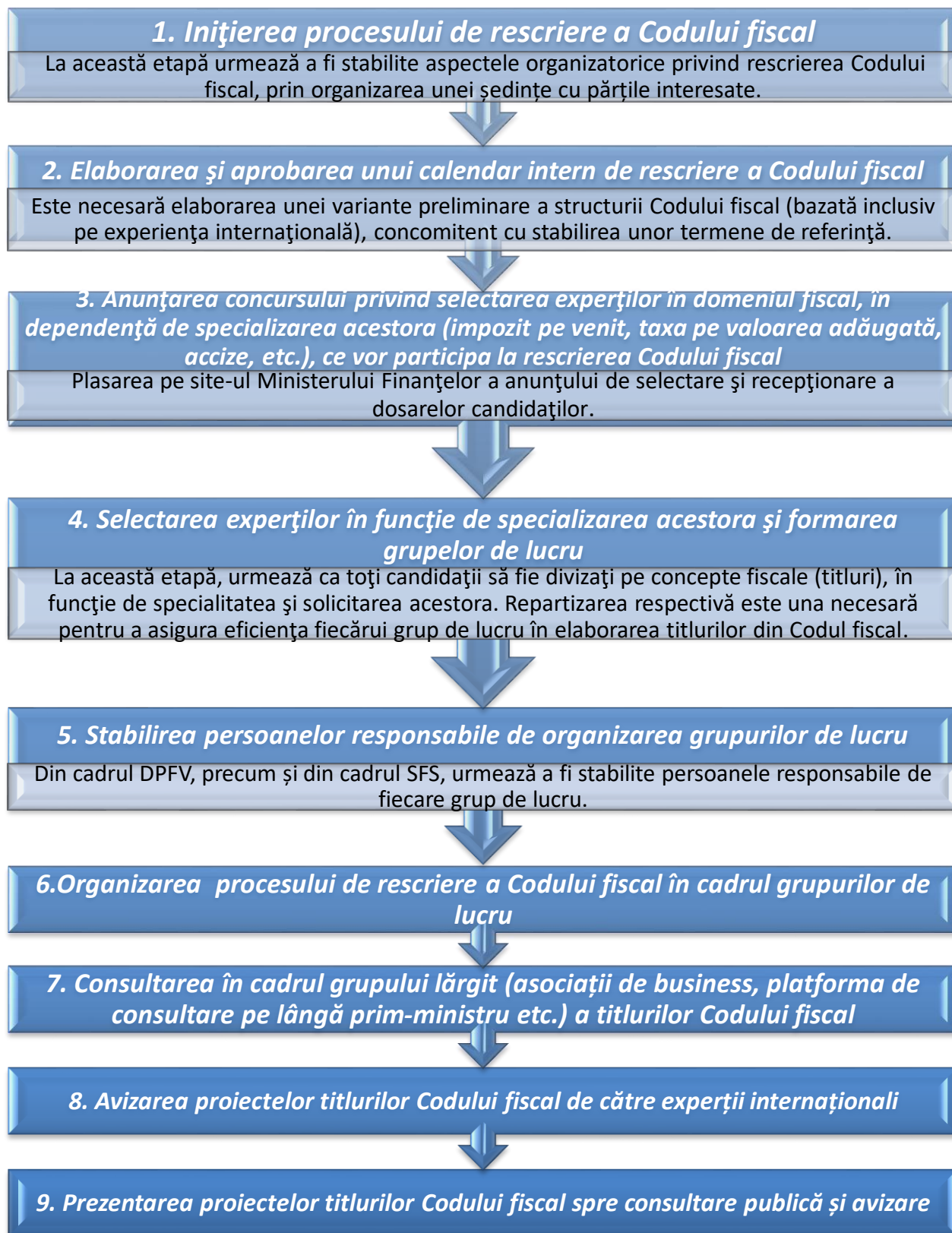

- neexecutarea prevederilor Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană;
- pierderea oportunității de obținere a finanțării externe;
- înrăutățirea comerțului internațional, în condițiile lipsei de concordanță între legislația vamală națională și cea a Uniunii Europene.

Pornind de la riscurile și oportunitățile scenariilor propuse, scenariul cel mai eficient se dovedește a fi scenariul 1, și anume, **rescrierea pe etape a Titlurilor Codului fiscal, precum și armonizarea integrală a Codului vamal.**

V. INSTRUMENTELE ȘI CĂILE DE RESCRIERE A CODULUI FISCAL ȘI A CODULUI VAMAL

31. Conform Obiectivelor politicii fiscale și vamale stabilite în Cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM) pe anii 2019-2021, derularea procesului de rescriere a Codului fiscal se va realiza conform următorului calendar.

Nr. d/o	Acțiuni	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020
1	<i>Revizuirea titlului I din Codul fiscal privind dispozițiile generale</i>			
Notă	Titlul I din Codul fiscal va fi modificat gradual, în dependență de modificările parvenite în procesul de revizuire a celorlalte titluri ale Codului fiscal.	✓	✓	✓
2	<i>Revizuirea titlurilor II și X din Codul fiscal</i> Elaborarea proiectului titlurilor corespunzătoare ale Codului fiscal privind impozitul pe venit (impozitul pe profit și impozitul pe venit aferent persoanelor fizice) și aferent regimurilor speciale.			
2.1.	Proiect elaborat	✓		
2.2.	Consultarea publică a proiectului legii	✓		
2.3.	Expertizarea și definitivarea		✓	
2.4.	Aprobarea în Guvern a proiectului legii		✓	
2.5.	Adoptarea în lectură finală a proiectului legii		✓	
3	<i>Actualizarea titlurilor III și IV din Codul fiscal</i> Elaborarea proiectului legii ce conține norme urmare revizuirii scutirilor aferente TVA și accizelor la importul/livrarea de mărfuri și servicii, obiectul și sfera de aplicare a TVA, persoanele impozabile, livrările impozabile cu TVA, regimurile speciale, examinarea impozitării produselor energetice și a electricității prin prisma Directivelor UE			
3.1.	Proiect elaborat	✓		
3.2.	Consultarea publică a proiectului legii		✓	
3.3.	Expertizarea și definitivarea		✓	
3.4.	Aprobarea în Guvern a proiectului legii		✓	
3.5.	Adoptarea în lectură finală a proiectului legii		✓	
Notă	Titlurile III și IV din Codul fiscal vor fi revizuite gradual, în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană		✓	✓
4	<i>Revizuirea titlurilor V și VI¹ din Codul fiscal</i> Elaborarea proiectului titlurilor corespunzătoare ale Codului fiscal privind impozitul pe avere și procedurile fiscale			
4.1.	Proiect elaborat	✓	✓	
4.2.	Consultarea publică a proiectului legii		✓	
4.3.	Expertizarea și definitivarea			✓
4.4.	Aprobarea în Guvern a proiectului legii			✓
4.5.	Adoptarea în lectură finală a proiectului legii			✓
5	<i>Revizuirea titlurilor VI, VII, VIII, IX din Codul fiscal</i>			

	Elaborarea proiectelor titlurilor corespunzătoare ale Codului fiscal privind impozitul pe bunurile imobiliare, taxele locale, taxele pentru resursele naturale, taxele rutiere			
5.1.	Proiect elaborat		✓	✓
5.2.	Consultarea publică a proiectului legii		✓	✓
5.3.	Expertizarea și definitivarea		✓	✓
5.4.	Aprobarea în Guvern a proiectului legii			✓
5.5.	Adoptarea în lectură finală a proiectului legii			✓
6	<i>Completarea Codului fiscal cu un nou titlu ce va cuprinde reglementările ce țin de modul de aplicare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii</i>			
6.1.	Proiect elaborat		✓	✓
6.2.	Consultarea publică a proiectului legii		✓	✓
6.3.	Expertizarea și definitivarea			✓
6.4.	Aprobarea în Guvern a proiectului legii			✓
6.5.	Adoptarea în lectură finală a proiectului legii			✓

32. Noul Cod fiscal va cuprinde 13 titluri, fiecare titlu fiind împărțit în capitole, după cum urmează în următorul tabel (un draft ce poate avea schimbări în cadrul definitivării):

Cod Fiscal		Termenul maxim de realizare ¹
TITLUL I	DISPOZIȚII GENERALE <i>Va include:</i> <i>a) domeniul de aplicare a Codului fiscal (scopul, relațiile de reglementare a Codului fiscal, sfera de cuprindere, aplicarea, modificarea și completarea Codului fiscal)</i> <i>b) sistemul fiscal al Republicii Moldova (principiile impunerii, tipurile de impozite și taxe (generale, locale), elementele impunerii, stabilirea, modificarea și anularea impozitelor de stat și locale)</i> <i>c) definiții (termenii comuni, alte definiții noi reglementate de prezentul Cod, de ex. provizioane)</i> <i>d) autoritățile fiscale</i> <i>e) tratatele internaționale</i>	30 Decembrie 2020
TITLUL II	IMPOZITUL PE VENIT <i>Va reglementa modul de aplicare a impozitului aferent venitului obținut de persoanele fizice, cu descrierea tuturor elementele caracteristice aplicării impozitului:</i> <i>a) obiectul impunerii</i> <i>b) subiectul impunerii</i> <i>c) perioada fiscală</i> <i>d) cota (cotele) de impunere</i> <i>e) veniturile neimpozabile</i> <i>f) tipurile de scutiri și deduceri</i> <i>g) sursa și modul de plată</i> <i>h) reguli specifice aferent anumitor tipuri de tranzacții</i> <i>a) i) termenul de achitare și declarare</i>	27 Decembrie 2019
TITLUL III	IMPOZITUL PE PROFIT <i>Va reglementa modul de aplicare a impozitului aferent profitului obținut de persoanele fizice și juridice ce practică activitate de întreprinzător, cu descrierea tuturor elementele caracteristice aplicării impozitului</i> <i>a) perioada fiscală</i> <i>b) veniturile neimpozabile</i> <i>c) cheltuieli deductibile</i> <i>d) cheltuielile limitate spre deducere</i> <i>e) cheltuielile nedeductibile</i>	27 Decembrie 2019

¹ „Realizare” reprezintă promovarea și adoptarea în lectură finală de Parlament.

	<i>f) modul de calculare a amortizării imobilizărilor corporale și necorporale</i> <i>g) regulile specifice de evidență în scopuri fiscale a veniturilor și cheltuielilor</i> <i>i) reguli specifice aferent anumitor tipuri de tranzacții</i>	
TITLUL IV	TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ <i>Va reglementa modul de aplicare a taxei pe valoarea adăugată, cu descrierea tuturor elementele caracteristice aplicării impozitului:</i> <i>b) subiecții impozabili</i> <i>c) operațiuni impozabile</i> <i>d) locul operațiunilor impozabile</i> <i>e) faptul generator și exigibilitatea TVA</i> <i>f) baza de impozitare</i> <i>g) cotele TVA</i> <i>h) livrările scutite de TVA</i> <i>i) regimul deducerilor</i> <i>j) administrarea TVA</i>	Gradual conform prevederilor Acordului de Asociere
TITLUL V	ACCIZE <i>Va reglementa modul de aplicare a accizei, cu descrierea tuturor elementelor caracteristice aplicării impozitului:</i> <i>a) obiectul impunerii</i> <i>b) subiectul impunerii</i> <i>c) modul de calculare și termenele de achitare și declarare a accizelor</i> <i>d) reguli specifice aferent anumitor tipuri de mărfuri supuse accizelor:</i> <i>- alcool și băuturi alcoolice</i> <i>- tutun prelucrat</i> <i>- produse energetice</i> <i>e) Scutiri de la plata accizelor</i> <i>f) cota (cotele) de impunere cu acciză</i> <i>g) Administrarea accizei</i>	Gradual conform prevederilor Acordului de Asociere
TITLUL VI	IMPOZITUL PE AVERE <i>Va include:</i> <i>a) obiectul impunerii</i> <i>b) subiectul impunerii</i> <i>c) unitatea și cota (cotele) de impunere</i> <i>d) sursa și modul de plată</i> <i>e) facilitățile (înlesnirile) fiscale</i> <i>f) termenul de achitare și declarare (în cazul existenței obligației de raportare)</i> <i>g) modul de raportare (după caz)</i> <i>i) autoritatea (autoritățile) competentă (competente) de administrare</i>	30 Decembrie 2020
TITLUL VII	IMPOZITUL PE BUNURILE IMOBILIARE	30 Decembrie 2020

	<i>Va stabili elementele necesare aplicării impozitului pe bunurile imobiliare și impozitului funciar, inclusiv sistematizarea prevederilor legale:</i> <i>a) obiectul impunerii</i> <i>b) subiectul impunerii</i> <i>c) baza impozabilă și modul de apreciere/determinare</i> <i>d) unitatea de impunere și modul de stabilire a cotei (cotelor) de impunere</i> <i>e) sursa și modul de plată</i> <i>f) facilitățile (înlesnirile) fiscale</i> <i>g) termenul de achitare și declarare (în cazul existenței obligației de raportare)</i> <i>h) modul de raportare (după caz)</i> <i>i) competențele de autoritățile administrației publice (AAPL)</i>	
TITLUL VIII	PROCEDURI FISCALE <i>Va cuprinde reglementarea drepturile și obligațiile părților din raporturile juridice fiscale privind administrarea obligațiilor fiscale datorate bugetului public național</i>	30 Decembrie 2020
TITLUL IX	TAXELE LOCALE <i>Va cuprinde tipurile de taxe locale ce pot fi stabilite de AAPL; elementele caracteristice; modul și criteriile de stabilire a taxelor locale, precum și a cotelor aferente; competențele AAPL.</i>	30 Decembrie 2020
TITLUL X	RESURSELE NATURALE <i>Va stabili tipurile de taxe percepute pentru utilizarea și/sau extragerea resurselor naturale, cu enumerarea elementelor caracteristice:</i> <i>a) obiectul impunerii</i> <i>b) subiectul impunerii</i> <i>c) unitatea și cota (cotele) de impunere</i> <i>d) sursa și modul de plată</i> <i>e) facilitățile (înlesnirile) fiscale</i> <i>f) termenul de achitare și declarare (în cazul existenței obligației de raportare)</i> <i>g) modul de raportare (după caz)</i> <i>i) autoritatea (autoritățile) competentă (competente) de administrare</i>	30 Decembrie 2020
TITLUL XI	REGIMURI SPECIALE <i>Va cuprinde toate regimurile fiscale specifice de impozitare anumitor categorii de contribuabili (de exemplu: parcurile pentru tehnologia informației, persoanele fizice care desfășoară activități independente, persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției, agenții economici rezidenți ai zonelor economice libere, regimul special în cazul organizării, lichidării și reorganizării agenților economici etc.)</i>	27 Decembrie 2019
TITLUL XII	TAXELE RUTIERE <i>Va cuprinde toate taxele ce fac parte din sistemul taxelor rutiere cu indicarea și descrierea elementelor necesare stabilirii acestora:</i>	30 Decembrie 2020

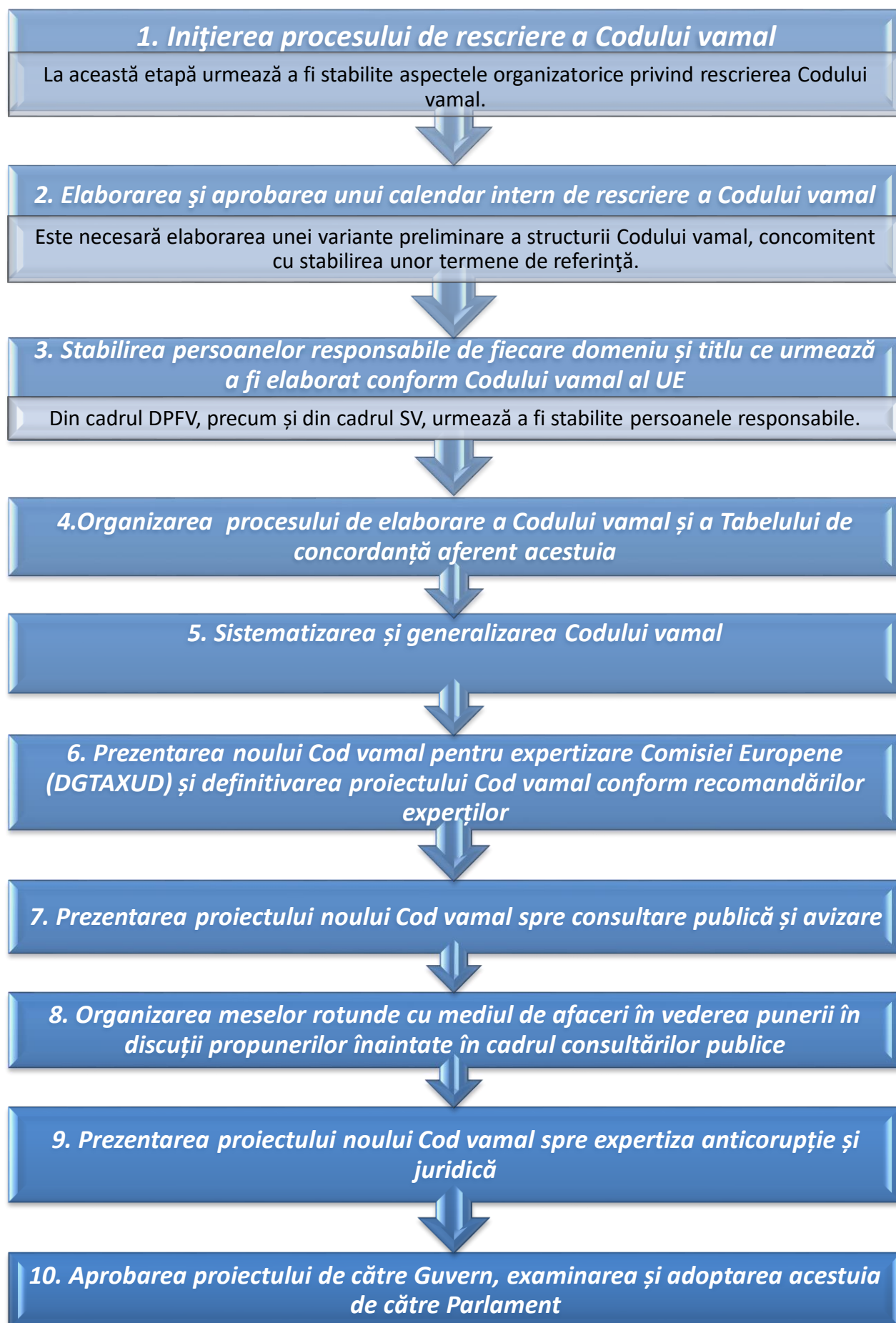

	<i>a) obiectul impunerii</i> <i>b) subiectul impunerii</i> <i>c) unitatea și cota (cotele) de impunere</i> <i>d) sursa și modul de plată</i> <i>e) facilitățile (înlesnirile) fiscale</i> <i>f) termenul de achitare și declarare (în cazul existenței obligației de raportare)</i> <i>g) modul de raportare (după caz)</i> <i>i) autoritatea (autoritățile) competentă (competente) de administrare</i>	
TITLUL XIII	CONTRIBUȚII SOCIALE OBLIGATORII <i>Va cuprinde reglementările ce țin de modul de percepere a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii:</i> <i>a) categoriile de contribuabili;</i> <i>b) baza de calcul;</i> <i>c) cotele aplicate;</i> <i>d) termenele de plată;</i> <i>e) modul și termenele de raportare;</i> <i>f) autoritatea (autoritățile) competentă (competente) de administrare.</i>	30 Decembrie 2020

- 33.** Procesul de definitivare a Titlului I va putea fi realizat numai în urma definitivării tuturor titlurilor Codului fiscal.
- 34.** Elaborarea Titlurilor II, III și XI se inițiază în anul 2018. Respectiv, procesul de consultare publică cu autoritățile publice, părțile interesate și cu mediul de afaceri, precum și aprobarea în Guvern și promovarea în Parlament se propune a fi realizate pe parcursul perioadei a doua jumătate a anului 2018 - prima jumătate a anului 2019, astfel fiind acordat o perioadă suficientă pentru discutarea proiectelor titlurilor în cadrul meselor rotunde.
- 35.** Titlurile II, III și XI ce reglementează impunerea fiscală a veniturilor obținute din desfășurarea activităților sub diferite forme se va realiza concomitent în baza analizelor și studiilor efectuate de către Ministerul Finanțelor de sine stătător sau cu implicarea experților.

- 36.** Drafturile Titlurilor Codului fiscal urmează a fi elaborate de către Ministerul Finanțelor de comun cu Serviciul Fiscal de Stat și ulterior expertizate în cadrul grupurilor de lucru cu experții în domeniu.
- 37.** Titlurile IV aferent taxei pe valoarea adăugată și Titlul V ce țin de accize vor fi armonizate gradual la prevederile Directivelor Uniunii Europene, luând în considerație termenii de armonizare prevăzute în Acordul de Asociere, în conformitate cu următoarele perioade:
- pînă la 01.01.2018 - se propune de a revizui și examina norme ce țin de operațiunile care cad sub incidența TVA (baza impozabilă), locul operațiunilor impozabile cu TVA, faptul generator și exigibilitatea TVA, revizuirea deducerilor aplicabile persoanelor impozabile și introducerea noțiunilor reglementate în legislația europeană aferente accizelor, revizuirea listei mărfurilor supuse accizelor, corelarea și integrarea modului de calcul a accizei pentru țigarete, aproximarea pragului financiar aferent bunurilor importate de către persoanele care călătoresc din țări străine etc.;
  - pînă la 01.01.2020 - urmează a fi analizate prevederile aferente obiectului și sfera de aplicare a TVA, persoanele impozabile, livrările impozabile cu TVA, regimurile speciale, precum și revizuirea scutirilor de TVA și accize aferente importului/livrărilor de mărfuri și servicii, examinarea impozitării produselor energetice și a electricității;
  - pînă la 2024 - examinarea, determinarea impactului și aplicarea cotelor accizelor în conformitate cu prevederile Directivelor UE.
- 38.** În cadrul procesului de rescriere a Codului fiscal, ajustarea titlurilor se va efectua, după caz, prin proiecte de modificare și completare sau proiecte de expunere în redacție nouă a titlurilor, în dependență de volumul ajustărilor. După finisarea procesului de rescriere a Codului fiscal, textul acestuia va fi supus republicării în conformitate cu prevederile art.41 din Legea privind actele legislative 780/27.12.2001.

39. Totodată, potrivit angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere, prevederile Regulamentului (CE) nr. 1186/2009 al Consiliului din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale urmează a fi transpuse în legislația vamală a Republicii Moldova. Respectiv, prevederile în cauză urmează a fi parte componentă a proiectului noului Cod vamal, Titlul VI, capitolul 2 „Scutirea de drepturi de import”.
40. De asemenea, prin prisma necesității transpunerii Directivei 2007/74/CE a Consiliului din 20 decembrie 2007 privind scutirea de taxa pe valoare adăugată și de accize pentru bunurile importate de către persoanele care călătoresc din țări terțe (reglementată în anexa VI din Acordul de Asociere) și reieșind din faptul că TVA și accizele sunt percepute la importul mărfurilor ca parte a drepturilor de import, prevederile din Directiva 2007/74/CE se vor regăsi în proiectul noului Cod vamal.
41. Noul Cod vamal va fi cuprins din 11 titluri, fiecare titlu fiind împărțit în capitole, după cum urmează în următorul tabel (un draft ce poate avea schimbări în cadrul definitivării):

Cod Vamal		Termen de realizare
TITLUL I	DISPOZIȚII GENERALE <i>CAPITOLUL 1. Domeniul de aplicare al legislației vamale, misiunea vămii și definiții</i> <i>CAPITOLUL 2. Drepturile și obligațiile persoanelor în ceea ce privește legislația vamală</i>	Iulie 2018
TITLUL II	FACTORII PE BAZA CĂRORA SE APLICĂ DREPTURILE DE IMPORT SAU DE EXPORT ȘI ALTE MĂSURI CU PRIVIRE LA SCHIMBUL DE MĂRFURI <i>CAPITOLUL 1. Tariful vamal și clasificarea tarifară a mărfurilor</i> <i>CAPITOLUL 2. Originea mărfurilor</i> <i>CAPITOLUL 3. Valoarea mărfurilor în scopuri vamale</i>	Iulie 2018
TITLUL III	DATORIA VAMALĂ ȘI GARANȚII <i>CAPITOLUL 1. Datoria vamală</i> <i>CAPITOLUL 2. Garanția pentru o datorie vamală existentă sau potențială</i> <i>CAPITOLUL 3. Determinarea cuantumului, plata, rambursarea și remiterea cuantumului drepturilor de import sau de export</i>	Iulie 2018

	Cod Vamal	Termen de realizare
	<i>CAPITOLUL 4. Stingerea unei datorii vamale</i> <i>CAPITOLUL 5. Executarea silită a datoriei vamale</i>	
TITLUL IV	MĂRFURI INTRODUSE PE TERITORIUL VAMAL <i>CAPITOLUL 1. Intrarea mărfurilor</i> <i>CAPITOLUL 2. Sosirea mărfurilor</i>	Iulie 2018
TITLUL V	NORME GENERALE PRIVIND STATUTUL VAMAL, PLASAREA MĂRFURILOR SUB UN REGIM VAMAL, VERIFICAREA, ACORDAREA LIBERULUI DE VAMĂ ȘI DISPUNEREA DE MĂRFURI <i>CAPITOLUL 1. Statutul vamal al mărfurilor</i> <i>CAPITOLUL 2. Plasarea mărfurilor sub un regim vamal</i> <i>CAPITOLUL 3. Verificarea și acordarea liberului de vamă</i> <i>CAPITOLUL 4. Dispunerea de mărfuri</i>	Iulie 2018
TITLUL VI	PUNEREA ÎN LIBERĂ CIRCULAȚIE ȘI SCUTIREA DE DREPTURI DE IMPORT <i>CAPITOLUL 1. Punerea în liberă circulație (import)</i> <i>CAPITOLUL 2. Scutirea de drepturi de import</i>	Iulie 2018
TITLUL VII	REGIMURI SPECIALE <i>CAPITOLUL 1. Dispoziții generale</i> <i>CAPITOLUL 2. Tranzitul</i> <i>CAPITOLUL 3. Depozitarea</i> <i>CAPITOLUL 4. Utilizări specifice</i> <i>CAPITOLUL 5. Prelucrarea</i>	Iulie 2018
TITLUL VIII	MĂRFURI SCOASE DE PE TERITORIUL VAMAL <i>CAPITOLUL 1. Formalitățile la ieșirea mărfurilor</i> <i>CAPITOLUL 2. Export și reexport</i> <i>CAPITOLUL 3. Notificarea sumară de ieșire</i> <i>CAPITOLUL 4. Notificarea de reexport</i> <i>CAPITOLUL 5. Scutirea de drepturi de export</i>	Iulie 2018
TITLUL IX	FORME SPECIFICE ALE CONTROLULUI VAMAL <i>CAPITOLUL 1. Controlul mărfurilor</i> <i>CAPITOLUL 2. Controlul ulterior</i> <i>CAPITOLUL 3. Aplicarea de măsuri în vederea protecției proprietății intelectuale</i> <i>CAPITOLUL 4. Controlul călătorilor și bagajelor</i> <i>CAPITOLUL 5. Controlul valorilor culturale și valutare</i>	Iulie 2018
TITLUL X	CONTRAVENȚIILE VAMALE ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU SĂVÎRȘIREA ACESTORA <i>CAPITOLUL 1. Noțiuni generale</i> <i>CAPITOLUL 2. Contravenții vamale</i> <i>CAPITOLUL 3. Principii generale</i> <i>CAPITOLUL 4. Procesul contravențional</i>	Iulie 2018

Cod Vamal		Termen de realizare
<i>CAPITOLUL 5. Contestarea deciziei Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială</i> <i>CAPITOLUL 6. Executarea deciziei Serviciului Vamal asupra cazului de contravenție vamală</i> <i>CAPITOLUL 7. Comercializarea bunurilor confiscate, sechestrate și abandonate în favoarea statului</i> <i>CAPITOLUL 8. Activitatea specială de investigație și de urmărire penală a organelor vamale</i>		
TITLUL XI	DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII	Iulie 2018

42. Noul Cod vamal se propune să intre în vigoare și implementat după elaborarea, definitivarea și aprobarea Regulamentului de punere în aplicare a Codului vamal.

VI. ANALIZA S.W.O.T.

43. În vederea demonstrării importanței rescrierii Codului fiscal și a Codului vamal s-a realizat o analiză de tip S.W.O.T., care evidențiază în mod clar că una dintre principalele probleme ține de asigurarea unei legislații fiscale și vamale conform criteriilor de claritate, accesibilitate și simplitate, în contextul armonizării cadrului legislativ național la prevederile directivelor Uniunii Europene.

Analiza S.W.O.T.

Puncte tari	Puncte slabe
• armonizarea legislației fiscale și vamale naționale, în conformitate cu Acordul de Asociere • luarea în considerare a intereselor tuturor partenerilor de dialog social în procesul de elaborare a noului Cod fiscal și Codul vamal • deschiderea către mass-media și societatea civilă • posibilitatea de sistematizare, structurare și aranjare a informației	• legislație imperfectă, incompletă, prezența lacunelor și tratărilor ambigue • personal insuficient comparativ cu volumul de muncă • necesitatea lansării și derulării măsurilor de informare aferente modificărilor efectuate într-un termen limitat, în vederea percepției corecte a informației prezentate în noul Cod fiscal și Cod vamal

cuprinse în titluri și articole într-un mod cât mai coerent • adaptarea și racordarea la situația actuală și tendințele de dezvoltare internațională • reducerea birocrăției prin stipularea unor prevederi bine definite, simplificate și accesibile • conștientizarea și acceptarea procesului de schimbare • noul Cod fiscal și Cod vamal vin să explicitizeze prevederile existente • eliminarea incertitudinilor aferente unor categorii de impozite • nivelul general de calificare ridicat al resurselor umane implicate în proces • disponibilitatea pentru colaborare a partenerilor interni și externi • contribuția semnificativă la îmbunătățirea conformării fiscale • eliminarea posibilelor contradicții aferente anumitor prevederi fiscale • posibilitatea sporirii veniturilor bugetare • perfecționarea profesională continuă a personalului în domeniul fiscal și vamal		• proces de implementare anevoios a propunerilor formulate	
Oportunități		Amenințări	
• asigurarea competitivității pe plan internațional • susținerea de către partenerii externi • creșterea nivelului de conștientizare a societății civile vis-a-vis de îmbunătățirea legislației fiscale și vamale • interes sporit pentru asigurarea transparenței în domeniul fiscal și vamal		• imaturitatea dezvoltării economice și necesitatea implementării conceptelor cu un grad avansat de complexitate • existența fraudelor fiscale • economia tenebră • gradul de complexitate al schemelor de evaziune fiscală este în creștere • diminuarea încrederii societății civile în instituțiile statului	

- organizarea meselor-rotunde cu reprezentanții mass-media

VII. BENEFICIARI

44. În urma rescrierii noului Cod fiscal și Cod vamal vor fi vizați următorii beneficiari, care în dependență de activitățile pe care le desfășoară pot fi clasificați în două grupuri: beneficiari direcți și beneficiari indirecti.

Beneficiarii Noului Cod fiscal

Beneficiarii Noului Cod vamal

VIII. INDICATORII DE PERFORMANȚĂ ȘI SUSTENABILITATEA CONCEPTULUI

- 45.** Realitățile sistemului fiscal și vamal moldovenesc, carențele acestuia, legislația incoerentă și ineficientă, consecințele deficiențelor din sistemul de impozite și taxe contribuie la majorarea costurilor de administrare și conformare, fapt care necesită perfecționarea colectării impozitelor și taxelor și diminuarea costurilor ridicate aferente conformării voluntare. Sustenabilitatea fiscală reprezintă o problemă esențială din cauza efectelor crizei financiare și economice mondiale etc. Sustenabilitatea conceptului ar putea fi asigurată prin implicarea formatorilor de politici în domeniu, împreună cu cei ce aplică legislația atât pe partea guvernamentală, cât și cea privată, ceea ce face conceptul viabil din punct de vedere a implementării ulterioare.
- 46.** Astfel, proiectul Codului fiscal și Codului vamal urmează a fi dezvoltat în cadrul Ministerului Finanțelor cu implicarea experților naționali în cadrul grupurilor de lucru,

precum și a experților străini, care vor participa la expertizarea proiectelor titlurilor din noul Cod fiscal și Cod vamal, astfel, generându-se cele mai eficiente rezultate.

47. Prin intermediul Fondului de Bună Guvernare al Marii Britanii în Moldova, Ministerul Finanțelor a beneficiat de asistență tehnică pentru îmbunătățirea legislației fiscale și combaterea evaziunii fiscale. Astfel, prin prisma proiectului respectiv au fost efectuate mai multe studii și instruirii, și anume:

- „Analiza sistemului actual al taxelor locale aplicabile în Republica Moldova, precum și experiența internațională în domeniu”;
- „Impozitul pe bunurile imobiliare – identificarea unui sistem de taxare echitabil și eficient din perspectiva costurilor de evaluare/reevaluare a bazei de impozitare și a costurilor administrative la nivelul autorităților fiscale și a contribuabililor”;
- „Analiza opțiunilor aferente impozitelor salariale curent aplicabile în Republica Moldova, și anume: (1) unificarea bazei de calcul prin alinierea veniturilor impozabile și neimpozabile pentru toate impozitele salariale, și (2) introducerea unui impozit salarial unic care să înlocuiască impozitele salariale curent aplicabile”;
- „Analiza metodologiei actuale de evidență a mijloacelor fixe în scopuri fiscale aplicabile în Republica Moldova și a practicilor internaționale în acest domeniu”;
- „Analiza principalelor divergențe între legislația fiscală și legislația contabilă aplicabilă în Republica Moldova în vederea alinierii regulilor fiscale cu cele contabile”;
- „Identificarea măsurilor pentru reducerea economiei tenebre și combaterea evaziunii fiscale în Republica Moldova pe baza practicilor internaționale în acest domeniu”;
- „Îmbunătățirea capacităților Ministerului Finanțelor să efectueze previziuni și analize de impact la elaborarea politicilor macro-bugetare”.

48. O contribuție a fost adusă de către Banca Mondială prin proiectele de studii destinate Ministerului Finanțelor, efectuate pe următoarele subiecte:

- „Armonizarea legislației fiscale ce ține de TVA și Accize cu legislația Uniunii Europene în conformitate cu prevederile și termenii stabiliți în Acordul de Asociere RM – UE”;
- „Consolidarea taxelor locale”;
- „Impozitarea nerezidenților”.

Studiile respective vor oferi informația necesară în vederea rescrierii Codului fiscal și a Codului vamal după principiul celor mai bune practici.

De asemenea, una din contribuțiile eficiente aduse de către Banca Mondială precum și EUBAM a fost asigurarea prezenței a câte un expert în domeniul vamal înaintat de instituții pentru elaborarea noului Cod vamal.

Conceptul	Indicatorii de performanță
Rescrierea Codului fiscal și a Codului vamal	- Cod fiscal revizuit; - Cod fiscal armonizat (în partea ce ține de alte titluri decât TVA și accize);
Obiectivele:	- Cod vamal armonizat; - Diminuarea numărului facilităților fiscale și vamale ineficiente.
- Armonizarea cadrului legislativ național la prevederile directivelor UE în decursul perioadei 2017-2020; - Asigurarea unei legislații fiscale și vamale conform criteriilor de claritate, accesibilitate și simplitate în decursul perioadei 2017-2020.	

49. Prezentul concept va constitui baza fundamentală necesară, precum și va aduce în vizor procesele ce urmează a fi derulate în vederea rescrierii Codului fiscal și Codului vamal.

IX. ASISTENȚA DE CARE SE BENEFICIAZĂ ÎN PROCESUL RESCRIERII CODULUI FISCAL ȘI CODULUI VAMAL

Domeniul	Tipul asistenței	Organizația	Perioada de derulare	Scopul asistenței
Domeniul fiscal	Analiză/Studiu/Proiect de Lege	UK Good Governance Fund	2016-2017	Revederea sistemului de evaluare/reevaluare a bunurilor imobile în scopul impozitării.
	Analiză/Studiu			Simplificarea modului de calculare a uzurii în scopuri fiscale.
	Analiză/Studiu/Măsurile propuse			Reducerea economiei tenebre și evaziunii fiscale.
	Tabele de divergențe/Proiect de Lege			Racordarea Codului fiscal la prevederile SIRF și SNC.
	Analize/Studii			Revederea sistemului de impozitare a veniturilor salariale prin aplicarea unei impozit unic, care să cuprindă impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări medicale și contribuțiile de asigurări sociale.
	Studii (practici internaționale)			Analiza practicii internaționale privind plafonarea taxelor locale.
	Instruiri/Model de estimare	Expert Grup	2016-2017	Recepționarea și instruirea personalului Ministerului Finanțelor privind utilizarea macromodelului de echilibru general.
	Studii de caz			Impactul fiscal aferent modificării impozitării veniturilor personale.
	Analiză/Studiu/Măsurile propuse	IMF Fiscal Affairs Department	2018	Dezvoltarea unei strategii pentru MF care ar permite o impozitare mai cuprinzătoare a sectorului informal și a IMM-urilor prin limitarea cheltuielilor fiscale, ceea ce permite o simplificare confirmării fiscale, reducerea regresivității și creșterea veniturilor.
	Analiză/Studiu/Măsurile propuse	IMF Fiscal Affairs Department	2018	Creșterea corectitudinii distribuției (echității) în rândul contribuabililor.

	Analiză/Studiu/Măsuri propuse	IMF Fiscal Affairs Department	2018-2019	Creșterea eficienței economice a sistemului fiscal prin minimizarea distorsiunilor economice impuse de impozite.
	Formularea recomandărilor/Studii/Analize/Practici internaționale	Banca Mondială	2016-2017	Armonizarea legislației fiscale ce ține de TVA și Accize cu legislația Uniunii Europene în conformitate cu prevederile și termenii stabiliți în Acordul de Asociere RM – UE.
				Consolidarea taxelor locale.
				Impozitarea nerezidenților.
Domeniul vamal	Consultanță	IFC Banca Mondială	2016-2017	Consilier juridic pentru elaborarea noului Cod vamal.
	Expertizare	UE prin intermediul programului TAIEX	2017	Asistență privind expertizarea draftului noului Cod vamal

*Toate aceste studii, analize și modificări vor sta la baza rescrierii Codului fiscal și Codului vamal.

ANEXE

Anexa 1

REPERE ALE ARMONIZĂRII LEGISLAȚIEI FISCALE AFERENTE TVA ȘI ACCIZE

ca parte componentă a rescrierii Codului fiscal

Context:

1. Obiectivul prioritar al politicii fiscale, în domeniul taxei pe valoarea adăugată și accizelor, precum și în conformitate cu angajamentele asumate prin art.57 și anexa VI din Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană), îl reprezintă transpunerea Directivelor Uniunii Europene în domeniul impozitării indirecte, cum ar fi:
  - Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28.11.2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată;
  - A treisprezecea directivă a Consiliului din 17.11.1986 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – Sisteme de restituire a taxei pe valoarea adăugată persoanelor impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul Comunității (86/560/CEE);
  - Directiva 2011/64/UE a Consiliului din 21.06.2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat;
  - Directiva 92/83/CEE a Consiliului din 19.10.1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice;
  - Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27.10.2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității;
  - Directiva 2008/118/CE a Consiliului din 16.12.2008 privind regimul general al accizelor și de abrogare a Directivei 92/12/CEE;
  - Directiva 2007/74/CE a Consiliului din 20.12.2007 privind scutirea de taxa pe valoare adăugată și de accize pentru bunurile importate de către persoanele care călătoresc din țări terțe.

2. Adaptarea sistemului fiscal la cerințele mecanismelor pieței europene este, în același timp, unul din obiectivele prioritare ale Guvernului Republicii Moldova.
- Astfel, obiectivul general al modificării sistemului TVA și accize actual aplicat în Republica Moldova constă în creșterea eficienței acestuia și atingerea normelor Uniunii Europene privind impozitarea indirectă. Pornind de la caracteristicile actuale ale sistemului impozitării indirecte se disting trei direcții generale de acțiune:
- Reducerea complexității colectării TVA și accize;
  - Îmbunătățirea administrării TVA și accize;
  - Realizarea caracterului nediscriminatoriu al TVA și accize.
3. În acest sens, în perioada anului 2017, cu implementarea în anul 2018, legislația fiscală privind taxa pe valoarea adăugată și accize a fost supusă unor modificări în vederea armonizării cu prevederile Directivelor UE menționate, conform calendarului prevăzut în Anexa VI din Acordul de Asociere. Astfel, Titlul III și IV din Codul fiscal au fost revăzute în perioada 01.01.2017 – 31.12.2017 conform calendarului stabilit în Acordul de Asociere și prin prisma rescrierii noului Cod fiscal. Totodată, urmare a revizuirii și celorlalte titluri a noului Cod fiscal, titlurile III și IV vor fi prezentate într-un format actualizat și devenind Titlul IV și Titlul V.
4. La aceasta, prin prisma armonizării legislației fiscale, precum și în vederea realizării recomandărilor Fondului Monetar Internațional și Curții de Conturi se urmărește a fi revizuite facilitățile fiscale și vamale ineficiente.
5. Concomitent, pentru transpunerea completă a Directivelor menționate, Republica Moldova și-a asumat angajamentul respectiv în următoarele *perioade de tranziție*:

Nr. d/o	Directiva	Prioritățile	AA RM-UE
<i>Taxa pe valoarea adăugată</i>			
1.	Directiva 2006/112/EC din 28 noiembrie 2006 privind	• Locul operațiunilor taxabile (titlul V, art. 31-32); • Locul operațiunilor taxabile (titlul V, art.36 alin.(1), art. 38, 39, 43-49, 53-56 și 58-61);	01.09.2017

	sistemul comun a taxei pe valoare adăugată.	• Faptul generator și exigibilitatea TVA (titlul VI, art. 62-66, 70 și 71); • Baza de impozitare (titlul VII, art. 72-82 și 85-92); • Deducerile aplicabile persoanelor impozabile – persoane juridice (titlul X, art. 167-169 și 173-192); • Dispoziții diverse (titlul XIV, art. 401)	
		• Obiect și sferă de aplicare (titlul I, art. 1, art. 2 alin. (1) lit. (a), art. 2 alin. (1) lit. (c), art. 2 alin.(1) lit.(d)); • Persoane impozabile (titlul III, art. 9 alin. (1), articolele 10-13); • Operațiuni taxabile (titlul IV, articolele 14-16, 18, 19, 24-30) • Cote (titlul VIII, art. 93-99, 102, 103); • Scutiri, cu excepția celor aplicabile bunurilor și servicii în zonele libere (titlul IX, art. 131-137, 143, 144, art. 146 alin. (1) lit. (a), (c), (d), (e), art. 146 alin. (2), art. 147, 148, art. 150 alin. (2), art. 151-161, 163); • Deduceri aplicabile altor persoane decât cele juridice (titlul X, articolele 167-169, 173-192); • Obligațiile persoanelor impozabile și ale anumitor persoane neimpozabile (titlul XI, articolele 193, 194, 198, 199, 201-208, 211, 212, art. 213 alin. (1), art. 214 alin. (1) lit. (a), art. 214 alin.(2), articolele 215, 217-236, 238-242, 244, 246-248, 250-252, 255, 256, 260, 261, 271-273); • Regimuri speciale (titlul XII, articolele 281-292, 295-344, 346-356).	01.09.2019
		• Scutiri referitor la bunuri și servicii în zonele libere (titlul IX, art. 131-137, 143, 144, art. 146 alin. (1) lit. (a), (c), (d), (e), art.146 alin. (2), art. 147, 148, art. 150 alin. (2), art. 151-161, 163)	01.09.2024
3.	A treisprezecea directivă a Consiliului din 17 noiembrie 1986 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – Sisteme de restituire a taxei pe valoarea adăugată persoanelor impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul Comunității (86/560/CEE)	Pentru persoanele impozabile - persoane juridice	01.09.2017
		Pentru alte persoane impozabile decât persoanele juridice	01.09.2019
ACCIZE			
1.	Directiva 2007/74/CE a Consiliului din 20 decembrie 2007 privind	Punctul (3) - limitele cantitative	01.09.2017 (armonizarea în comun cu Directiva

	scutirea de taxa pe valoare adăugată și de accize pentru bunurile importate de către persoanele care călătoresc din țări terțe		1186/2009 din 16.11.2009)
2.	Directiva 2011/64/UE a Consiliului din 21 iunie 2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat	• Obiectul, definițiile aplicabile tutunului de fumat și cel prelucrat, determinarea prețului maxim de vânzare cu amănuntul, colectarea accizelor, scutiri rambursări (art.1-6, art.15)	01.09.2016
		• Ratele: art.7 alin.(2), art.8-12 și art.14 alin.(1), (2) și (4), art.18 și 19	pînă în anul 2025
3.	Directiva 92/83/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice	Structura accizelor la alcool și băuturile alcoolice	01.09.2017
4.	Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității	• Prevederile referitoare la tarife	01.09.2024
		• celelalte prevederi din această directivă	01.09.2019
5.	Directiva 2008/118/CE a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind regimul general al accizelor și de abrogare a Directivei 92/12/CEE	• art.1 (mărfurile supuse accizelor)	01.09.2016

6. În cadrul examinării prevederilor legislației fiscale și a Directivelor UE, în ceea ce privește

TVA, s-a constatat, inter alia, că:

- a) cota standard se află în limitele admise de Directiva 2006/112/CE;
- b) existența cotei zero este împotriva acestei directive, fiind necesar a fi luate măsuri în anumite domenii pentru armonizare;
- c) scutirile de TVA depășesc nivelul permis;
- d) pragul minim pentru ca o entitate să devină plătitoare de TVA urmează a fi examinată în contextul majorării acesteia;
- e) inexistența unor cerințe administrative privind sistemul fiscal al TVA.

7. Totodată, potrivit angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere, prevederile Directivei 2007/74/CE a Consiliului din 20 decembrie 2007 privind scutirea de taxa pe valoare adăugată și de accize pentru bunurile importate de către persoanele care călătoresc din țări terțe urmează a fi transpuse în legislația fiscală a Republicii Moldova. Însă reieșind din faptul că scutirile de TVA și accize sunt percepute la importul mărfurilor ca parte a drepturilor de import, iar proiectul noului Cod vamal va prevedea inclusiv transpunerea normelor din Regulamentul (CE) nr. 1186/2009 al Consiliului din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale, prevederile din Directiva 2007/74/CE se vor regăsi în proiectul noului Cod vamal, Titlul VI, capitolul 2 „Scutirea de drepturi de import”.
8. *TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ:*
Principalele modificări ce urmează a fi examinate și incluse în Titlul III și ulterior transpuse în proiectul Titlului IV al noului Cod fiscal în partea ce ține de taxa pe valoarea adăugată, sunt prezentate în cele ce urmează:
- locul prestării serviciilor și livrării mărfurilor;
  - faptul generator și exigibilitatea TVA;
  - deducerile (trecerea în cont) aplicabile persoanelor impozabile – persoane juridice.
9. Întru asigurarea unui proiect de lege exhaustiv, corect și aplicabil din punct de vedere legislativ, pe parcursul armonizării conform termenelor prevăzute în Acordul de Asociere RM-UE, se consideră necesar de a examina compatibilitatea și de a armoniza prevederile din Directiva UE ce ține de (1) obiectul și sfera de aplicare a TVA, (2) persoanele impozabile, precum și (3) livrările impozabile cu TVA și regimurile speciale.
10. La aceasta, este necesar de a examina și revizui suplimentar: (4) lista mărfurilor și serviciilor care sunt scutite de TVA, inclusiv cu drept sau fără drept de deducere, (5) aplicarea cotei zero, care nu este conformă prevederilor directivei, (6) procedura de

rambursare a TVA-ului pentru persoanele impozabile înregistrate ca plătitori ai TVA, implementarea Directivei a XIII-a a Uniunii Europene privind rambursarea de TVA pentru persoanele juridice străine.

- 11.** Subsidiar, este oportun de menționat că normele care prevăd achiziții și livrări intracomunitare de mărfuri, servicii nu sunt obligatorii a fi examinate și respectiv incluse în proiectul Titlului II din noul Cod fiscal, fiind menținuți termenii de import și export în/din teritoriul Republicii Moldova. Or, normele aferent procurărilor și livrărilor intracomunitare de mărfuri, servicii pot fi transpuse în perioada aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.
- 12.** Referitor la armonizarea scutirilor aferente TVA, menționăm că acestea urmează a fi reduse în conformitate cu cadrul de scutiri prevăzute de directivele Uniunii Europene, asigurând totodată creșterea eficienței sistemului fiscal.
- 13.** În acest sens, restricționarea facilităților fiscale aferente TVA urmează a fi concepute să acționeze pe 3 căi. Prima direcție va consta în aplicarea ratei standard a TVA pentru o serie de mărfuri și servicii scutite anterior de TVA. A doua direcție presupune redirectionarea aplicării cotei reduse a TVA în schimbul scutirii TVA, iar a treia direcție prevede reformularea facilităților fiscale, prin restrângerea acestora.
- 14.** Reformularea scutirilor de TVA aferentă importului/livrărilor de mărfuri și servicii urmează a fi realizată pe parcursul perioadei 2018 - 2019. Astfel, scutirile de TVA aferente livrării locuinței, pământului, mărfurilor și serviciile livrate de instituțiile de învățământ, mărfurilor și produselor alimentare pentru copii, serviciilor legate de îngrijirea bolnavilor și bătrânilor, serviciilor medicale, serviciilor financiare urmează a fi examinate și reformulate, în contextul în care prevederile Directivelor UE reglementează scutirea de TVA pentru mărfurile și serviciile în cauză. Însă, importul/livrarea autoturismelor și altor autovehicule, pachetelor de servicii turistice și a biletelor de tratament și de odihnă în stațiunile balneoclimaterice, a tractoarelor agricole și a tehnicii agricole, a lucrărilor de construcție și montaj al parcurilor eoliene

și al parcurilor fotovoltaice, a utilajului și tehnicii pentru colectarea deșeurilor, a aeronavelor, locomotivelor și vagoanelor automotoare etc. nu își găsesc reflectare în prevederile Directivelor UE aferent scutirii de TVA sau cel puțin a cotei reduse a TVA, pentru care fapt acestea sunt necesare a fi revăzute și excluse.

15. ACCIZELE:

Principalele modificări ce urmează a fi examinate și incluse în Titlul IV și ulterior transpuse în proiectul Titlului V al noului Cod fiscal în partea ce ține de accize, sunt prezentate în cele ce urmează:

- Revizuirea și introducerea, după necesitate, a noțiunilor (spre exemplu: vin necarbonat, vin spumos, băuturi fermentate, produse intermediare, tutun de fumat, tutun prelucrat etc.);
- Corelarea și integrarea modului de calcul a accizei pentru țigarete;
- Examinarea și excluderea scutirilor de la plata accizelor acordate care nu sunt racordate prevederilor și practicii Uniunii Europene (spre exemplu: mijloacele de transport livrate/importate cu titlu gratuit, autoturismele cu motor hibrid, alcoolul etilic destinat utilizării în industria parfumeriei și cosmetică etc.).

16. O preocupare majoră o constituie reglementările generale privind deținerea, circulația și monitorizarea mărfurilor supuse accizelor. Legislația actuală privind accizele nu are o prevedere privind sistemul de antrepozite fiscale sau circulația mărfurilor în regim facilitat/suspensiv, acest concept fiind prezentat parțial în legislația fiscală națională de încăpere de acciză.

17. Subsidiar, în afara cotei accizelor ce urmează a fi armonizată gradual pentru categoriile de mărfuri prevăzute în Directiva 2008/118/CE, legislația fiscală națională aplică accize și pe alte produse care nu fac obiectul nici unei Directive a UE (spre exemplu: blănuri, articole din bijuterie, aparate video și audio). Aceste accize

nearmonizate trebuie reconsiderate, având în vedere eficiența lor scăzută în partea ce ține de acumularea de venituri la bugetul de stat.

18. Ca remarcă, conform anexei VI din Acordul de Asociere, armonizarea prevede preluarea normelor doar din art.1 din Directiva 2008/118/CE a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind regimul general al accizelor, care reglementează aplicarea accizei pentru: (a) produsele energetice și electricitatea reglementate de Directiva 2003/96/CE; (b) alcoolul și băuturile alcoolice reglementate de Directivele 92/83/CEE și 92/84/CEE; (c) tutunul prelucrat reglementat de Directivele 95/59/CE, 92/79/CEE și 92/80/CEE.
19. Astfel, Codul fiscal prevede deja aplicarea accizei pentru alcool și băuturi alcoolice, tutun și produse din tutun și pentru combustibil și derivații săi (produse energetice). Totodată, armonizarea în totalitate a prevederilor aferente aplicării accizei pentru produsele energetice și electricitatea urmează a fi realizată în conformitate cu Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității, a cărui termen de realizare este 2019 și respectiv 2024, conform calendarului din anexa VI la Acordul de Asociere.
20. Pentru elaborarea unui proiect de lege aferent Titlurilor noului Cod fiscal comprehensiv și desigur calitativ, precum și întru realizarea în termenii stabiliți a acestui exercițiu, se propune implicarea tuturor factorilor interesați: participanți (Serviciul Fiscal de Stat, grupurile de lucru create din experți); parteneri internaționali (Fondul de Buna Guvernare al Marii Britanii în Moldova, Banca Mondială, DGTAXUD – Comisia Europeană, FMI, Delegația UE în Republica Moldova); co – participanți autorități (Parlamentul Republicii Moldova (Comisia Economie, Buget și Finanțe), Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova); co – participanți asociații patronale (AmCham – Camera de Comerț Moldo-Americană, EBA – European Business Association, FIA – Asociația

Investitorilor Străini, Confederația Națională a Patronatelor, Asociația Băncilor din Moldova, Asociația Micului Business, Confederația Națională a Sindicatelor).